

potest excusare necessitas; cum tamen incendiariorum atrocitatem nihil sit quod possit excusare. Non solum ergo rapiunt, sed diripiunt.

Y en resistencia y de sacato calificado contra las Justicias Reales. Ut crimen hoc exceptum reputari debeat, argui ex seruis DD. Inquisitorum potest, de quibus iam dictum. Si enim illi ex praesumpto armorum abusu laicis iudicibus subiiciuntur, quanto potiori iure id asserendum de iis, qui Regis iustitiae ministris armorum oppositione resistunt? Item ex Caput. 5. de Familiaribus, qui mercimonio vacant, & Regia iura defraudant. Multo est autem deterius, & magis Regiae auctoritati contrarium, Regis obstaris ministris, & graues ipsi iniurias ore, manu, aut aliter irrogare. Id quod in Regis Consiliariis vel Auditoribus, & Togatis quibusque manifestius.

155 Y en otros delitos maiores que estos. Licet ergo in Capitulis multa expressa non sint, ex ibidem appositis ad grauiora potest argumentum deriuari.

Y asi mismo en los casos tocantes a los Oficios &c. Hoc in Capitulis expressum habetur. Postunt ergo & vetus & noua Concordia iuxta expositionem datam conciliari. Cur autem non sit in noua cum antiquae expressione prolatum, non est anxie inuestigandum, cum hoc ex disponendum pendeat voluntate. Quae quidem sic a me dicta velim, vt Supremi Tribunalis censura, immo & aliorum melius sententium ea, sicut & alia, submittam.

Pro exemptione in Ciuilibus

COROLLARIUM.

156 ET praedicta quidem quoad criminalia procedunt, vt vidimus. In causis autem ciuilibus, de quibus, & num. 142. existimat P. Palaus Tomo 1. Tract. 4. Disput. 8. Puncto 12. §. 2. num. 9. solum habere locum respectu Officialium, qui sunt a secretis, ijenim tantum conueniri & conuenire debitores possunt coram DD. Inquisitoribus, non autem alij Officiales externi. Et idem vt probabilius tradit Thomas del Bene de Immunit. Ecclesiast. Parte 1. Cap. 14. Dubit. 14. numer. 13. sed doctrina praedicta non videtur vt proponitur amplectenda, sed potius contra se habere praxim & rationem: ne scilicet in executione officiorum ad alia ducti tribunalia praepediantur. Et ita Dom. Solorzanus Tomo 2. Lib. 3. Cap. 24. n. 59. ad omnes id salarios extendi vt certum statuit. De aliis ergo aliter sentiendum, pro quibus num. 142. citato. Videatur Diana Parte 4. Tract. 8. Resolut. 55. qui rem tetigit, nec tamen plenè discussit.

Circa casum peculiarem, de quo nuper oborta quaestio, Resolutio utilis, cum doctrina multiplici, exemptionem in criminalibus concernente.

157 S Inquisitionis Tribunali ab homine opulento & pio patronatus est operum piorum relictus, & in iis eximij cuiusdam pro e-nutriendis & educandis vtriusque sexus expositis.

Quod adeo expediens visum est pro bono publico, vt ab Illustrissimo Dom. Inquisitore Generali iustum fuerit eam sollicitudinem retineri. Et in bonis quidem defuncti, ac vxoris eius, in eo etiam pietatis officio consortis, praedium fuit satis opimum, quod seruis Aethiopicis colitur, quibus Hispani nonnulli praesunt. Ex iis vnus mortuus est inuentus, lucente adhuc sole, suo in lecto, miserandum in modum, & interfectore non cognito ( qui sane vnus esse non potuit) terribile Dei iudicium expertus: circa quod multa dici possent (dudum enim fuerat a Societate dimissus non sine infelicitatis tantae praesagio) si id locus praesens pateretur. Et dubitatum quis iudex ea in causa futurus. Quod si S. Tribunal? Quis in eo tenendus ordo, & quibus cautionibus irregularitatis periculum fugiendum. Et vt iudex laicus ordinarius futurus sit videntur satis efficaciter sequentia demonstrare.

158 Primum. Nam licet familiares DD. Inquisitorum gaudeant priuilegio fori in ciuilibus & criminalibus, vt est communis sententia Doctorum apud Narbonam supra, Glossa 1. num. 10. & seqq. P. Fragosum Tomo 2. de regimine Christiane Reipublicae, Lib. 5. Disput. 13. §. 10. num. 15. Diana Parte 4. Tract. 8. Resolut. 55. DD. Nicolaum Rodriguez, Fermosinum Inquisitorem Valisoletanum Parte 2. de Iudicijs, in Cap. Si quis contra, quaestio. 16. num. 1. vbi ait circa hoc non esse dubium. De quo & in Cap. Cum contingat, quaestio. 11. & alios. Quod in familiaribus captiuus potiori ratione locum habere probat Narbona ibidem, numer. 33. & 34. & D. Fermosinus in Cap. Cum contingat, Quaestio. 12. num. 7. Debent tamen familiares huiusmodi esse proprie tales: quod vt verificetur, communiter affirmant Scriptores debere expensis eius sustentari, ad cuius dicuntur familiam pertinere. Pro quo Narbona supra, num. 39. & 51. D. Fermosinus circa Caput nuper citatus Quaestio. 11. num. 1. & Quaestio. 14. num. 2. Diana Parte 9. tractat. 1. Resolut. 6. Trullench in Bullam Cruiatae, Lib. 1. §. 3. Dub. 5. numer. 20. P. Bofa de potestate Episcopi, Allegat. 5. numer. 20. P. Suarez Tomo 4. de Religione, tractat. 10. Lib. 9. Cap. 4. num. 14. P. Quintanad. Tom. 1. tract. 7. Singul. 32. num. 8. P. Mendus in Bullam, Disput. 15. num. 8. P. Bardi in eadem Parte 2. Tractat. 2. Cap. 3. Sect. 1. num. 4. & alij apud ipsos, fauente Textu, quem adducit P. Suarez ex Cap. ultimo, de verb. Significat. in 6. ibi: In ius expensis continuis domestici commensales: Atqui in nostro casu famuli & serui non aluntur expensis DD. Inquisitorum, quorum neque dominij sunt, sicut neque praedium ipsum. Estque id iuxta notissimam praxim, ex qua habetur executores testamentorum, seu patronos ex testamento ad pia opera, non esse bonorum dominos, quae pro talibus operibus sunt relictæ, sed ad summum administratores: quia neque haeredes, neque legatarij: haeres enim opera ipsa pia sunt, vt videri potest apud P. Molinam Disputat. 134. in principio, iuxta receptissimam doctrinam loquentem. Ex quibus videtur legitima consequentia deduci praefatos famulos & seruos non esse proprie familiares.

159 Secundum. Quia vt constat ex Cap. 4. Concordiae, de quo numer. 37. Nigri portantes arma cum Dominos non comitantur, puniri a laica

laica Iustitia possunt: multo ergo magis cum male armis vtuntur, & praesertim cum atrociter occidunt, vt in casu, de quo dictum. Propterea namque puniri possunt portantes arma, quia nocituri eidem praesentantur: igitur multo id potius cum re ipsa nocent: nam propter quod vnumquodque tale, & illud magis & effectus maiorem poenam meretur, quam affectus, iuxta omnes.

160 Tertium. Quia in Capitulo 13. eiusdem Concordiae disponitur DD. Inquisitores, & Ministros, si in bonis aliquibus litigiosis succedant ex testamento, aut alio titulo, non debere causam ad S. Tribunal auocari, sed in eo terminari apud quod est inchoata; siue ad quod per appellationem deferenda, de quo numer. 50. In bonis autem huiusmodi possunt esse serui. Ex quo sequitur in primis non esse omnino alienum ab Inquisitoria auctoritate, vt apud laicum iudicem causa aliqua ad eam spectans iudicetur. Deinde, circa propria bona priuilegium fori negari: ergo multo id potius iuxta ea, quae proprie talia non sunt, quales serui in casu nostro. Praeterea, causae dictae auocari non debent, ne iudices, apud quos inchoatae, iurisdictionis exercitio, in quo sunt, tali auocatione priuentur, & ne pars collitigans molestiam patiatur, de quo citat. num. 50. In casu autem nostro Regij Ministri similiter priuandij, & pars etiam, quae esse potest si quisquam sit occisi propinquus, tali molestia grauandus. Simili ergo modo est de illo iudicandum. Et licet in praefato Capitulo de ciuilibus tantum agatur, ex quibus ad criminalia non est efficax argumentum, vt in Familiaribus constat, magis quoad criminalia priuilegiatis, vt ex Concordia patet. Efficax tamen videtur illatio: quia prima ratio de independentia a tribunali laico, ob indecentiam in illa, in quo non parua vis ponitur; dispositione praedicti Capituli penitus cessat. Secunda de dominij defectu magis vrget. Tertia autem, iam vidimus quale habeat similitudo momentum. Et licet de ciuilibus ad criminalia non bene arguatur: vbi pro istis specialiter est protulim: vbi tamen protulim non est & ratio pro illis aequalis militat, bene fundari illationes possunt.

161 Quartum. Iurisdicctio, quam S. Tribunal circa causas huiusmodi habet, tota est a Rege, vnde in Concordiis & ampliatur & restringitur, prout illi placet & iudicat expedire, vt eruditè probat Basilius Legionensis de Martimonio, Lib. 5. Cap. 12. numer. 15. & 17. & seqq. Est autem Regiae intentionis vt quae ad iurisdictionem spectant, minime in priuilegiatis amplientur, per quod minui, & minus timeri Regia videtur auctoritas. Quod constat ex varijs schedulis, de quibus D. Solorzanus Tomo 2. Lib. 3. Cap. 24. num. 61. & ex toto tenore Concordiae. Ampliatio autem valde exorbitans apparet ea, de qua agimus, pro qua nullum extat in Regia concessione vestigium. Et quidem extensiones & ampliaciones iurisdictionis in Inquisitoribus valde reprehensibiles iudicat Sedes Apostolica; dnm in Clementina I. de haereticis sic admonetur: Aduertant pariter ne metas sibi traditas excedant, extendentes suae potestatis officium &c.

162 Quintum. Quia priuilegium exemptionis est contra ius commune, dum causa laica

cularium delinquentium ordinarijs iudicibus auferuntur: strictè ergo interpretandum est, iuxta communem Doctorum sententiam. Quod specialiter in materia familiarium loquens, probat P. Bardi supra, Sect. 7. numer. 70. & Diana Resolut. 6. citat. Et ab hoc generali doctrina non esse S. Inquisitionis Tribunal eximendum, quantumuis priuilegiatum, ex eo ostenditur, quia pro tali exceptione nullum extat fundamentum, neque pro eo debent Iuris Sanctiones immutari. Et item quia de priuilegijs Inquisitionis loquendo, & specialiter in materia iurisdictionis, id statuunt Doctores. Sic enim priuilegium extat Vrbanij IV. per quod habetur Officiales Inquisitorum non posse a quocumque Ecclesiastico Praelato Censuris ligari. Eo tamen non obstante ab Ordinarij iurisdictione exemptos non esse in iis, quae ad officia Inquisitionis non spectant, & ita posse ligari Censuris, tenet cum alijs P. Fragosus supra, §. 9. numer. 103. quia priuilegium pro eo speciale non extat, & praedictum Vrbanij non debet ampliari adeo generali, & sic odiosa Praelatis exemptione. Priuilegium item inquirendi contra mortuos, haereticos, non extenditur ad fautores, receptatores, & defensores, vt cum alijs tenet Auctor idem §. eodem, num. 106. quia proprie haeretici non sunt, & ita priuilegium dictum nequit extendi contra L. Defuncto. D. de publicis iudicijs, iuxta quam omnia crimina morte extinguuntur. Suspecti etiam de haereti post mortem damnari nequeunt, vt cum alijs tenet Diana Parte 4. Tractat. 7. Resolut. 28. §. 4. Aduertens, & Albertghinus in Manuali, cap. 36. num. 4. alios adducens, & sic sunt alia.

163 Tandem supremum S. Inquisitionis Concilium hac in parte valde se circumspicuum exhibet, & in fauorem Regiae auctoritatis multa dissimulat, tum de iis non curando, siue familiares sint siue officiales, quia apud Regia tribuna lia causas suas iudicari maluit: tum puniri etiam si reus propter delicta aliqua, et si non excepta: pro quibus videri potest Narbona Glossa 21 & D. Thomas Carleualius de iudicijs & foro competenti Lib. 1. Titul. 1. num. 322. Valde ergo ab illius intentione videtur alienum iurisdictionem inferiorum tribunalium ad ea, quae in hoc genere sunt parum Iuri & praxi conformia, se non consulto, vt in casu, de quo tractamus, extendi.

Et haec quidem partem negantem videntur non leuiter comprobare. Pro affirmante autem sua etiam rationes occurrunt, quas, vt a me sunt excogitatae, sicut & praecedentia fundamenta, subiiciam, ex quibus sit.

164 Prima, & fundamentalis. Nam familiares DD. Inquisitorum foro illorum gaudent, vnde multo id potius familiares ipsius S. Tribunalis; quae est veritas inconcussa. Vnde cum sint qui hoc negent familiae Episcoporum, immo & Nuntiorum Apostolicorum, respectu tamen eorum, de quibus loquimur, id ingenuè protestantur: vt videri potest in Allegatione peculiarij D. Christophori Molcofi Regij olim Fiscij in supremo Castellae Consilio Patroni num. 75. pro D. Molcofo stat D. Fermosinus in Cap. Cum contingat, Quaestio. 12. numer. 13. quoad consuetudinem: quidquid de Iure sit. Cuius positionem ex hoc

quod negare de familia Inquiſitorum non potuit; impugnat Diana Parte 6. Tractat. 2. qui eſt totus contra ipſum, & ſpecialiter Reſolut. 9. in principio. Videantur citati num. 158. Atqui ſerui, & idem dictum ſit de ſeruatoribus alijs, non diarijs, & fortuitis, ſed diuturnis ac ſalariatis, licet omnes etiam diurnos priuilegio gaudere teneat Narbona ſupra, Gloſſa 1. num. 27. pro quo & plures alios adducit Diana Parte 3. Tractat. 1. Reſolut. 47. & D. Fermolinus citat. Quæſt. 12. Narbona ſententiam amplexus. Sed familiares à ſeruatoribus diſcernit apertè S. Congregatio apud Barboſam in Colleſaneis Bullarij, V. Confeſſarius primo, ex quo Lezana Tom. 2. Cap. 16. num. 16. verba illius ſunt: *Communes commensales, non tamen illorum, qui deſeruiunt in Monaſterijs.* Et de approbatione neceſſaria agit ad eorum audiendas confeſſiones. Atqui inquam ſerui ſunt familiares in ſenſu non improprio: gaudent ergo foro. Maior conſtat, & Minor oſtenditur: nam ſerui DD. Inquiſitorum idèo familiares dicuntur, quia eorum ſunt, & vt partes quadam ipſorum, vt apud Narbonam videri poteſt num. 158. adductum, ab eiſdem gubernantur, quorum & imperio ac diſpoſitioni ſubduntur. Hæc autem ſeruis patronatus competunt, quorum DD. Inquiſitores habent, ſicut & prædij, pleniffimam adminiſtrationem, in quo, cum liber, eiſdem aſſiſtunt, & eorum mandatis maior præſtatur obedientia, quam deſunctis dominis præſtatur. Sunt igitur non improprie familiares.

165 Iam quòd adminiſtratio talis ſufficiat, vt prædium dictum cum omnibus, quæ in eo ſunt; vnde & cum ſeruis, S. Inquiſitionis dici poſſit, ex eo oſtendit, quòd in Beneficijs cernitur, quorum proprietatem Beneficiarij dicuntur habere, cum de illis eſt facta collatio, ad diſtinctionem itinerariæ poſſeſſionis, propterea quòd illorum habeant adminiſtrationem, vt conſtat ex Cap. Requiſiti de teſtamentis, §. Illud, ibi: *Eum qui poteſt proprium poſſidere: prælationem vel adminiſtrationem Eccleſiæ non habentem.* Cap. Expedi. & Cap. Finali, 12. quæſt. 1. Pro quo & videndus P. Molina Diſput. 3. §. Addit Bartholus. Cum ergo in noſtro caſu pleniffima adminiſtratio ſit, ad effectum, de quo agimus, ſimile fundamentum extabit, vnde & pro foro eſt legitima conſequentia.

166 Secunda. Quia licet ſerui prædicti non ſint familiares proprie; quia tamen non omnino abuſiue tales dicuntur, poteſt ad illos priuilegium exemptionis extendi, eo quòd priuilegium tale ſit fauorabile, & ex cuius vſu nullum cuiquam ſuboritur detrimentum. Eſt autem communis doctrina in talibus poſſe verba etiam impropria. Propter quam P. Pellizarius in Manuali Regul. Tomo 2. Tract. 8. Cap. 2. Sect. 2. n. 149. de familiaribus loquens, ſingularem quamdam facit exemptionem, de qua inferius ad Primum, ſicut & aliorum. Et fauet L. Cum quidam. D. de liber. & poſthum. Quòd autem priuilegium fauorabile ſit negari nequit, cum ſit in fauorem Tribunalis ſancti conceſſum, ad eius auctoritatem augendam, quam bono publico ij, qui conceſſerunt, ſunt vtiliffimam arbitrati. Pro quo multa extant Regia reſcripta, & pro Indijs videri poteſt Dom. Solorzanus citat. Cap. 24. Et detrimentum nullum

cuiquam ex tali vſu creari, ex eo liquet, quia ſi alicui, maxime iudici, e cuius tribunali cauſa auocatur: at hoc detrimenti nihil habet, ſed diminutio laboris in moleſtiſſimo negotio, qualia eſſe criminalia ſolent. Et cum ea, de quibus loquimur, Inquiſitorem tangaſt, nullus erit, qui non libenter ab iis ſe exoneratum gaudeat, ne dum ea tractat, aut iuſtitiam propter humanum reſpectum violet, aut ea ſeruata, Dominorum indignationem incurrat, dum ipſi aliter poſſunt de cauſæ meritis iudicare.

167 Tertia. Nam in ſeruis dictis, & alijs, ſimilis eſt ratio ac in proprijs, etiamſi dicamus non eſſe familiares: atqui hoc ſufficit ad exemptionem priuilegij: poteſt igitur conuenienter extendi. Maiorem probo, quia vt vidimus num. 164. pleniffimæ dominorum gubernationi non minus quam proprij ſerui ſubduntur; & ſi eorum cauſæ apud ſæcularia tribunalia eſſent tractandæ, id Dominis valde eſſet incommodum, neque Tribunalis ſancti auctoritati conforme. Minor autem probari efficaciffimè poteſt ex conceſſione Urbani IV. de qua num. 162. Pontifex ſiquidem in illa de Inquiſitoribus tantum, & eorum Notarijs loquitur: & tamen Doctores illam ad alios Officiales extendunt propter ſimilitudinem rationis, licet reuera Officiales alij dici. Notarij nequeant, etiam improprie. Pro quo Pater Fragotus citat. n. 103. & D. Fermolinus ſupra, plures adducens n. 43. Eſt ergo efficax conſequentia.

168 Quarta. Quia Regium priuilegium circa exemptionem familiarium in fauorem fidei tendit, pro qua conſtat Tribunal ſanctum militare: ergo ex eo titulo debet ſpecialiter extendi, etiamſi familiarium nomen non ita conſonet. Quòd quidem ex eo oſtenditur, quia fauore fidei in poenalibus ſit extenſio. Vnde cum in Cap. Contra Chriſtianos, de hæreticis in 6. ſtatuitur, vt poſſint DD. Inquiſitores cognoscere de tranſeuntibus ad ſectam Iudæorum, id Doctores ad tranſeuntes ad quamcumque ſectam infidelium extendunt. Et fauore fidei ſit extenſio, vt ſpecialiter loquitur Rojas, de hæreticis Parte 1. num. 124. ſtante eadem ratione.

169 Quinta. Quia ſi DD. Inquiſitores in caſibus huiusmodi dependentiam à laicalibus tribunalibus eſſent habituri, minime patronatum dictum ſuſtinerent, ex quo fieret bono publico graue detrimentum obuenturum: vnde ab Illuſtriſſim. D. Inquiſitore Generali retentio eſt illius imperata. Ex quo ſequitur hoc etiam eſſe Regi noſtro gratiffimum, qui opera hæc pia paſſim commendat & fauet: vnde & priuilegij extenſio nequit eidem diſplicere, ſine qua opus dictum ſtare nequit. Et pro beneplacito huiusmodi illud præterea facit, quòd laica tribunalia in caſu ſpeciali, pro quo eſt orta difficultas, ſe non oppoſuerint, neque Dom. Prorex poſt ſapientium conſultationem voluerit competentiam modo præſcripto & viſitato formari. Quòd ſi iuriſdictio talis ex Regiâ conceſſione procedens, vt iam ſpirituali coniuncta, ſpiritualis & Eccleſiaſtica eſt, vt late probat Narbona Gloſſa 22. & alij, id exemptionem ex parte Regiæ voluntatis non tollit, quia quomodocumque inſuat, in eam perfectionem tranſit, & ita ſimiliter eſt, aut non eſt, id quòd agitur ipſi conforme.

170 Vlti-

170 Vltima. Nam ſicut ad exemptionem priuilegij facit quòd ſit in fauorem fidei conceſſum, ita & pietas ſimilem fundat exemptionis facultatem: pro quo ſæpius in Theſauro dictum, & de quo cumulatius reliquis Tiraquellus de priuilegijs pie cauſæ. numer. 160. & ſeqq. vbi quòd amplianda, & augenda, etiamſi iuris communis derogatoria ſint. In noſtro ergo caſu, vbi pietatis eſt cauſa manifeſta, & non ad vnum aut alterum, ſed ad innumeros illius beneficium extenditur, priuilegij eſt pariter extendendum. Vbi dici ſatis conuenienter poteſt, quòd ſi quidpiam ad compellationem familiarium in ſeruis deſect, dum alterius eſſe probantur, id quidem pietatis additamento abunde compensari. Sicut in poenalibus dicunt aliqui id, quòd ad perfectionem actus, cui eſt poena impoſita deſicit, illius repetitione ſuppleri. Pro quo Mag. Souſa in Aphoriſmis S. Inquiſitionis Lib. 1. Cap. 59. numer. 8. Sic rationibus firmata poſitio affirmans, ſolutione poterit obiectorum amplius roborari.

171 Ad Primum ex prima & fundamentali ratione eſt prompta reſponſio, eo enim modo, quo prædium dictum & ea quæ ad illud ſpectant, dicuntur eſſe S. Tribunalis, dici etiam poteſt ſeruos illius expenſis alijs. Item ex Secunda, quia licet aliquid ad compellationem deſit, propter fauorem priuilegij extenditur. Et idem habetur ex Quarta, & vltima. Stare etiam poſſe vt quis gaudeat familiaris priuilegio, etiamſi ſuis expenſis ſuſtinetur, videri apud P. Pellizarium poteſt ſupra, qui ad fratres ſub eodem teſto viuentes Oratorij priuilegium extendit. Et apud Dianam Parte 4. Tract. 1. Reſolut. 30. de familiaribus Episcopi loquentem. Ex quo & alijs D. Fermolinus num. 44. ad matrem exemptionem facit Molleſius Tomo 1. Tract. 3. Cap. 17. numer. 70. Trulench ſupra cum Ludouico Lopez ad pedifequas certis diebus comitari ſolitus: & Dub. 3. ad magiſtros, & Pædagogum. P. Tamburinus Lib. 1. de Sacrificio Miſſæ. Cap. 4. §. 4. num. 31. ad filios & filias, nurum & generum; dummodo habitent moraliter in eadem domo. Ex quo Verrielli Tractatu de Miſſionibus Quæſt. 135. num. 20. Lezana Tomo 2. Cap. 16. num. 1. ad gratis etiam ſeruiantes. Et ſic alij.

172 Ad Secundum dici poteſt in odioſis & poenalibus non valere argumentum, etiam vbi maior eſt ratio. Pro quo in Theſauro dictum, & videri vltimus poteſt Diana in materia immunitatis loquens Parte 7. Tract. 1. Reſolut. 15. num. 2. & 9. P. Molina Tomo 4. Diſput. 75. num. 4. Carena Parte 2. Titulo 6. num. 13. Eſt autem ratio in noſtro caſu non leuis. Seruus enim arma portans, ad nocendum ea portare præſumitur, vnde expedit illum ſtatim exarmari, & puniri. Iam autem damno illato, æquum eſt vt per iudicem eius, cuius eſt fori, cauſa ipſius tranſigatur.

173 Ad Tertium bene ibi reſponſum de ciuilibus ad criminalia non eſſe legitimam illationem. Cuius reſponſionis impugnationi dicendum, quòd, etſi rationes videantur ſimiles, id non obſtat, quia & inter criminalia ipſa tales eſſe poſſunt, immò & quandoque maiores: nec tamen, vt nuper diximus, ex alijs ad alia crimina fieri argumentum poteſt. Et præterea non eſt difficile rationem aliquam ſpecialis conuenientiæ in tali

diſpoſitione deprehendere eam penitus intuenti. Valde enim diuerſum eſt cauſam ceptam auocari à tribunali, & maioribus inſolentibus expoſitam, quam non ceptam vti propriam aſſumere, proſequi, & terminare.

174 Ad Quartum, etſi iuriſdictio à Rege ſit, iuxta illius intentionem poſſe illam extendi, oſtenditur ratione vltimâ, quia reſpectus boni publici, & eximie pietatis, multum operatur. Cum alijs penitus exploratum non ſit iuriſditionem ex Regiâ conceſſione deſcendere, vt videri poteſt apud P. Fermolinum Parte 2. Allegat. 1. in fine.

175 Ad Quintum, etſi priuilegium exemptionis contra ius commune ſit, & generaliter, quòd tale eſt, debeat ſtrictè interpretari: id fallere, vbi fauor fidei, religionis, aut pietatis interuenit. Quòd probatur ex ipſo priuilegio Urbani Quarti, de quo ibi, cuius exemptionem vidimus num. 167. Priuilegium autem ad procedendum contra hæreticos deſunctos in rigore non videtur tale, ſed lex poenalis omnino, licet in fauorem fidei, non tamen alicuius perſonæ particularis, aut in communi, per quòd deſicit ratio fauorabilis. Nulla enim lex quantumuis poenalis eſt, quæ in fauorem boni communis non ſit: Priuilegium autem immunitatis fauorem reſpicit perſonarum, vnde aliter interpretandum. Facit etiam pro eodem id, quòd de Bulla Pij V. ſide protegendo, tradit Diana Parte 4. Tract. 7. Reſolut. 13. late ſcilicet interpretandam, & extendendam vti fauorabilem, quia ob publicam vtilitatem: cum tamen grauiffimas omnium contineat poenas. Pro quo & Riccius apud ipſum.

276 Ad Vltimum, Circumſpectionem Supremi S. Inquiſitionis Tribunalis eſſe exploratam, ſed proceſſu noſtro eius eſſe non obſcuram mentem circumſpectioni minime aduerſantem. Dum enim iubet patronatû ſuſtineri, conſequenter modum conuenientem in eius retentione præſcribit: & is eſt, quem diximus, Regiæ, & Regionum Miniſtrorum voluntati conformis.

Circa modum procedendi in caſu dicto.

Ubi viles obſeruaciones.

177 S Tante fauorabili reſolutione, quam & rationibus & obiectorum dilatione firmauimus, in reliquis nulla apparet difficultas peculiaris. Procedendum ſiquidem ſicut in cauſis familiarium, in quibus an tales ſint, nulla poteſt eſſe dubitatio, & pro quo etiam eſt varietas ſententiarum. Quando enim cauſa ſanguinis eſt, committendum laico delegato contendit Narbona Gloſſa 21. §. 58. & ſeqq. eo modo, quo Prælati iuriſditionem habentes temporalem, committere cauſas huiusmodi ſolent: quòd ſi non ita fiat, irregularitas non poterit euitari, ſi Curia ſæculari reus conelufa cauſa tradatur. Videtur autem neque ad torturam poſſe procedi niſi à delegato dicto, quia cum ſit illa ad ſententiam ſanguinis ordinata, ad eum ſpectat, ad quem & ſententia, Alijs ſi reus in tortura crimen fateatur, & iudex qui torturam indixit, atque eidem præſuit, confeſſionem delegato traderet, cauſa ſanguinis ſe manifeſtè immiſceret, & perinde eſ-

NNN 4 fer